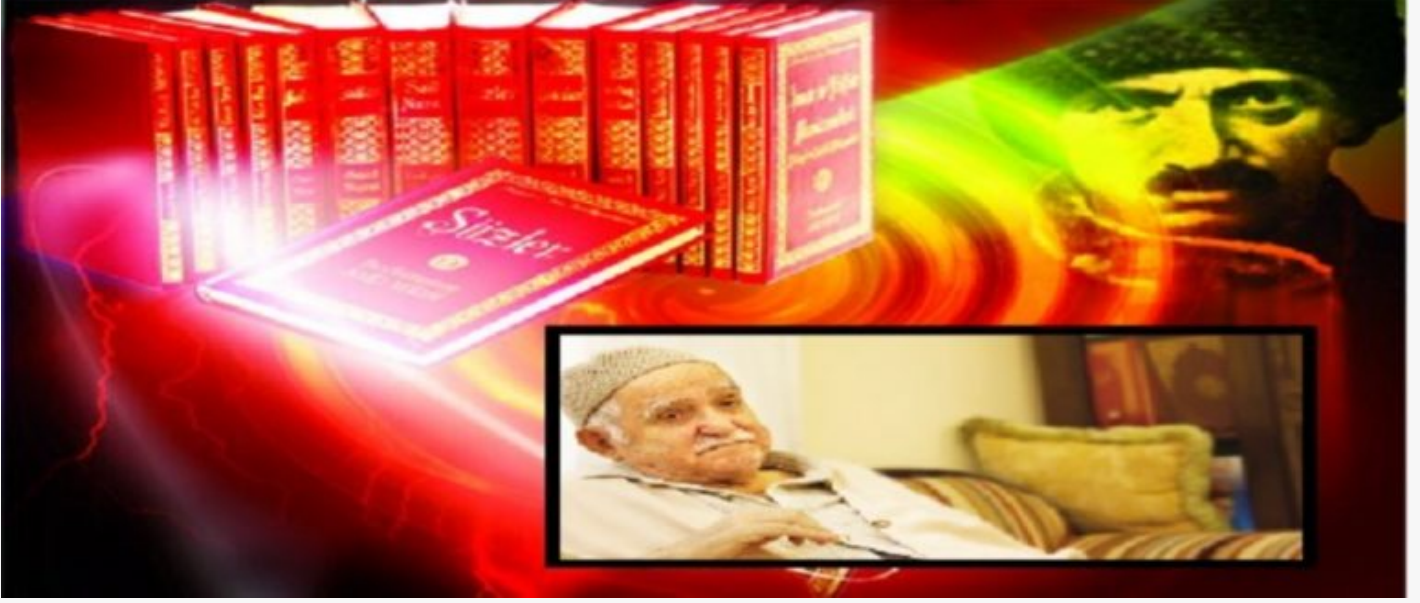

Mustafa Sungur

1929'da Eflâni'de doğdu. Kastamonu

Gölköy Enstitüsü mezunudur. Evli ve

yedi çocuk sahibir. Bediüzzaman Said

Nursî'nin en yakın talebe ve hizmetkârlarındandır.

“Onu terennüm edebilmek”

“Büyük Üstadın hayat hatıraları, hizmet-i imaniye ve Kur’aniye safhaları, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiyeye taalluk eden ahvali ve nihayet Esmâ-i İlahiyeye mazhariyet ve âyinedarlık noktasındaki ekmeliyeti o kadar berrak, ulvi ve yüksektir ki; bizim gibi, daha doğrusu benim gibi, en geride bir talebesinin haddi değil, onu terennüm edebileyim; o bâlâ kamete bir suret çizeyim. Bunu tevazu için söylemiyorum; ruhen, kalben, aklen yaşadığım ve idrak ettiğim hakikatler müvacehesinde söylüyorum. Hazret-i Said’in şahsî hayatıyla, şahs-ı mânevisindeki son asırlara, zamana ve mekâna uzanan mahiyet-i ulviyesini birbirine karıştırmamak, veyahıt beşerî ahvali arkasında tezahür eden hizmet-i imaniyesine ve o hizmetin ilâ yevmi’l-kiyame devam ile âlemde meydana getirdiği büyük neticelere de atf-ı nazar etmek lâzım geliyor. Mu’cizât-ı Ahmediye Risalesinin bir nüktesinde bu mânâ etraflıca ve temsillerle izah edilmiştir ki; Resul-i Ekrem Efendimizde bu hakikat bütün haşmetiyle carîdir. Ve onun yolundan giden ve din-i mübîn-i İslâma hizmeti gaye edinen her kümmelinde dahi, cüz’î, küllî bir nasib vardır bundan...

“Evet es-sebebü kelfâil sırrınca 1400 yıldan beri ümmetinin umum hasenatına daima hissedar Resul-i Ekrem Efendimiz, her gün devamla sonsuz terakkiyata mazhardır. İşte bu mazhariyet, Fahr-i Alem Efendimizin yolunda ve izinde gidenlerde de bulunur.

“Evet Hazret-i Said, Bediüzzaman, Said-i Meşhur, Said Nursî, muazzez Üstad; Müceddid-i Ekber, son asırların tercüman-ı hakikatı, iman muallimi, fedakâr ve vefakâr Üstad, bir İslâm fedâisi vs. gibi ulvi mânalarla yâd edilen bu zât-ı âlişanın da bu noktadan, cidden ve hakikaten tebrike değer, bakmaya layık güzel bir hayatı, nurlu, müşfik bir yüzü, bir vech-i bedii vardır...

“Ben sizin kalbinizi itham etmiyorum, aklınızı itham ediyorum”

“Bir tek Said olarak iftihar edilmeye şayeste gerçek ümmet-i Muhammedliği vardır. O yüce Peygambere ümmet oluşundaki iftihar ve ihlasındaki sadakatı hakîmliği ve mazhariyet-i Nuru ve makesliği ve hâkimliği ve kumandanlığı

vardır. Fakat bu câmi mazhariyet; yirminci asrın getirdiği şartları daha evvelinden görerek, ilim ve fenin gerçeklerini de bizatihi eline alarak, aklı selimi, ism-i Hakîme ittibatı davasına esas yaparak, zamanın ve şartların ister istemez kendisine tevdi ettiği bir mazhariyettir. Ve Müslümanlar için, çok çeşitli haletler içinde, en muvafıkını ve isabetlisini gören kumandanlıktır. Evet Said Nursi, o ilmî ve manevî üstünlüğü ve müridliği içinde, aynı zamanda bir kumandandır. Bize çok zaman şiddetli ikazlar içinde, 'Ben sizin kalbinizi itham etmiyorum, aklınızı itham ediyorum' demesi bu mazhariyeti ve azim muhakemesi noktasındadır.

"1950'de ve sonra Isparta'da hizmetinde bulunduğumuzda, arada sırada, yani bir kaç ayda bir (ona resmi geçit verdik) bir hadise münasebetiyle o aziz, fedekâr Üstad, bize, bir ders vermek istediğinde za'afılarımızı veya ne yoldan aldanabileceğimizi bilir, ona göre zihnimizi bir yere çevirip kusurlarımızı bize arattırır tarzında ihtarda bulunurdu. İşte böyle bir ders esnasında bize, 'Şimdi yalnız azami ihlas, azami sadakat, azami fedakarlık kafi değildir. Bu şeytan gibi adamların karşısında çok dikkatli olmak lâzımdır' diye ihtarda bulunmuştu.

"Dünya İslâmı arıyor"

"Bütün bunlar, ders-i imaniye, neşr-i Nuriye ve hizmetteki düstur ve tavsiyeler, bu zamanda ve içinde bulunduğumuz şartlar müvacehesinde, muvaffakiyete götürücü hususlardır. Bu itibarla Said Nursi, hem bir allâme-i asır, hem bir mürid-i ekmel, hem bir kahraman-ı İslâm, hem de bir kumandan-ı manevidir. Bir nebzecek ifademizle temas ettiğimiz bu gerçek için hem Hazret-i Said'in Nur Risalelerini, kendi yerinde ebedî üstâd olduğuna dair vasiyeti için diyebiliriz ki:

"Dünya İslâmı arıyor. Bu günkü insanlık Nur-u Kur'ân'ı arıyor. Ve dünya Said Nursî'yi bekliyor. Ve Said Nursî'den yirminci ve yirmi birinci asrın ihtiyacını dinlemek ve çaresini de bilmek istiyor.

"Hülasa: Said Nursî'den, derdine devasını bekliyor.

"Hz. Üstad bu mânâyı defaatle şöyle hülasa ediyordu: 'Risale-i Nur, Kur'ân-ı Hakîmin bu asrın fehmine bir dersidir...

"Çok kısa hülasa ile nazara arzettiğimiz bu nokta, yani bugünkü nesiller, bu zamanın insanlığı, bütün dünya Said Nursî'yi arıyor dediğimiz hakikat; hakikat-ı Kur'âniye ve imaniyenin bu asırda tezahürü ve asrın idrakine İslâmiyeti sunan bir Kur'ân tefsiridir. Yani Risale-i Nuru arıyor demek istiyoruz.

"Bu asır ilim ve fen asrıdır"

"Evet, bu nokta çok mühimdir. Kur'ân-ı Hakîmin bu asrın fehmine bir dersi olan Risale-i Nur'a, bu mazhariyeti için bakıldığından; onu bu zamanda, her halükârda, bütün dünyaya neşretmek, yaymak, bir vazife olarak karşımıza çıkıyor. Ders, konferans, seminer, sohbet her ne olursa olsun, bu asırda Risale-i Nur'da tecelli eden hakikat-ı Kur'âniyeye sarılmak İslâmî bir vazife oluyor. Evet, bu hakikatın müteaddit vecihleri vardır. En mühim ve daimisi ise Nur'larda defaatle vasiyet ettiği üzere 'Size bâkî bir Üstad bırakıyorum' dediği Risale-i Nur'larla iştigal etmek, okumak ve dersini devam ettirmektir. Çünkü, 'Siz hangi Risaleyi alsanız benimle görüşmekten on defa ziyade, hem istifade eder, hem hakiki olarak benimle görüşmüş olursunuz' demektedir.

"Said Nursî Hazretlerinin Kur'ân'dan ders alış ve Risale-i Nur'un Al-i Beyt-i Nebevi'nin bu asırda nuranî bir tezahürü oluşu gibi, kudsi yönleriyle beraber, en ehemmiyetli aklî, ilmî ve mantıkî bir veçhi de; akıl ve fennin hükmettiği bu asırda, bütün dinî mesele ve hakikatları, delai-akiye ve mantığıyla ile ispat etmesidir. Mesnevî-i Nuriye'nin başında bu hususiyeti şöyle izah eder: "Kırk elli sene evvel Eski Said, ziyade ulûm-u aklıye ve felsefiyede hareket ettiği için hakikatü'l-hakaika karşı ehl-i tarikat ve ehl-i hakikat gibi bir meslek aradı. Ekser ehl-i tarikat gibi yalnız kalben harekete kanaat edemedi. Çünkü; akıl, fikri hikmet-i felsefiye ile bir derece yaralı idi; tedavi lâzımdı. Sonra; hem kalben, hem aklen hakikate giden bazı büyük ehl-i hakikatın arkasında gitmek istedi. Baktı, onların herbirinin ayrı câzibedar bir hassası var. Hangisinin arkasından gideceğini tahayyürde kaldı. İmam-ı Rabbanî de ona gaybî bir tarzda 'Tevhid-i kible et' demiş, yani: 'Yalnız bir üstadın arkasından git.' O çok yaralı Eski Said'in kalbine geldi ki: 'Üstad-ı hakiki Kur'ân'dır. Tevhid-i kible bu üstadla olur' diye, yalnız o üstad-ı kudsînin irşadiyle hem kalbi, hem ruhu, gayet garip bir tarzda sülûke başladılar. Nesf-i emmaresi de şükûk ve şübehâtiyle onu mânevî ve ilmî mücahedeye mecbur etti. Gözü kapalı olarak değil; belki İmâm-ı Gazali (r.a.) Mevlâna Celâleddin (r.a.) ve İmam-ı Rabbanî (r.a.) gibi, kalb, ruh, akıl gözleri açık olarak,

ehl-i istiğrâkın akıl gözünü kapadığı yerlerde, o makamlarda, gözü açık olarak gezmiş. Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki, Kur'ân'ın dersiyle, irşadiyle hakikate bir yol bulmuş, girmiş.'

"Mektubat'ta da: 'Ehli hakikatın bir kısmı nasıl ki ism-i Veduda mazhardırlar. Ve azami bir mertebede o ismin cilveleriyle, mevcudatın pencereleri ile Vacibü'l-Vücuda bakıyorlar... Öyle de: Şu hiç-ender hiç olan kardeşinize yalnız hizmet-i Kur'ân'a istihdamı hengâmında ve o hazine-i bînihayenin dellalı olduğu bir vakitte, ism-i Rahim ve ism-i Hakîm mazhariyetine medar bir vaziyet verilmiş. Bütün Sözler, o mazhariyetin cilveleridir. İnşaallah, o Sözler, (Kime hikmet vermişse, ona hayr-ı kesir verilmiştir) ayetinin sırrına mazhardırlar' diyerek Hakîm ve Rahim ism-i şeriflerinin Risale-i Nur ile münasebetini beyan etmektedir.'

"Risale-i Nur, Kur'ân-ı Kerimin bu asrın fehmine bir dersidir"

"Hal böyle iken muasırlarından çoğu maalesef onu anlayamamışlardır. Lakin şimdi anlamaya başladılar. Yalnız bu anlayış, şimdi bizim irade ve ümidimizin ve zannımızın çok daha fevkinde cihan-şümûl bir mahiyet ile ortaya çıkıyor. 1970'li yılların sonunda Amerika'da toplanan İslâm Talebeleri Kongresinde, asrımızda İslâmî kalkındırma ve insanlığa topyekün İslâmı anlatabilmek; Müslümanlığın küre-i arzda yegâne hak din olarak benimsenebilmesi için hangi metodu ele alalım tarzında, sorulu- cevaplı izahlı bir toplantı yaptılar. Bunlar arasında Mevdudî modeli, Seyyid Kutup modeli, Hasanü'l-Bennâ ve Bediüzzaman modeli gibi modeller görüşüldü.

"Bunlar arasında Türkiye'de, İslâmın yeniden hayatlanmasında büyük rolü olan Bediüzzaman modeli de görüşüldü. Evet, Hz. Üstadın tabiri ile 'Risale-i Nur, Kur'an-ı Kerimin bu asrın fehmine bir dersidir' sözü hak olduğuna göre akl-ı selim sahibi asr-ı hazır ve gelen nesil, herhalde bundan uzak kalmayacak ve bu Nur'dan gözünü kapayamayacaktır. Mutlaka Hıristiyanlık âlemi, hurafattan sıyrılıp hak dine yönelecektir, İnşaallah.

"Sönsün diye üflenirken bilakis parlayan ve gittikçe yayılan ve âfakı kaplayan Nur..."

"Kur'ân'ın nuru, imanın nuru ve Hazret-i Fahr-i Âlem Muhammed'in (a.s.m.) Nuru... Dünyanın nihayetine kadar haşmetiyle yanan, insanlığı zulmetten aydınlığa çıkararak Allah'ın Nuru... Ezeli ve ebedi bir Nur-u İlahî..."

"Henüz Köy Enstitüsünden yeni mezun olmuştum"

"Biz o Nur'un, o İlahî ve Kur'anî Nur'un, hayat-ı maneviye bahşeden feyziyle tecellisine ilk önce 1946 yılında nail olduk. Henüz Kastamonu Gökök Enstitüsünden yeni mezun olmuş, kendi köyümde muallimlik vazifesine almıştım. Gerçi okul sıralarında iken 1942 yılında, 'Kastamonu'da bir hoca varmış, Cennet, Cehennemi görerek kitap yazıyormuş...' diye okul arkadaşlarıma söylediğimi hatırlıyorum.

"1944 senesinde mezuniyetten bir sene önce stajyer olarak Kastamonu'nun Oğul köyünde bir ay kalmıştım. Oranın muallimi Şevket Bey (merhum) 23 Nisan tatili için Kastamonu'ya gelirken yolda mütemediyen Hz. Üstaddan, büyük bir hocadan bahsediyor, uğradığı zulümleri bana anlatıyordu. Demek Rahmet-i İlahiye bu suretle ruhumuzda ilk tohumlarını ekiyordu. Mezuniyetten sonra Eflânili muhterem Ahmet Fuat Efendi (emekli muallim) ve Safranbolu'da mukim esnaftan muhterem Mustafa Osman ve Hıfzı Bayram ve Kastamonuda ziyaret ettiğim Mehmet Fevzi Efendiler benim ilk ağabeylerim, Nur yolunda öncülerim, uzun yıllar ve daima da istifade ve istifaze ettiğim büyüklerim olarak Rahmanü'r-Rahim'in rahmetine nâiliyetime vesile oldular. Allah onlardan razı olsun.

"Üstaddan gelen mektuplar"

"Haret-i Üstaddan ve Nur talebelerinden mektuplar, lahika olarak her tarafa neşroluyordu.

"Lahikalar, evvelâ, yeni yazı ile geldi. Sonra hatt-ı Kur'ânî kısa zamanda lillahilhamd öğrendikten sonra eskimez harfle gönderilmeye başlandı. Sonra biz Hazret-i Üstadı ziyaret edip de Afyon Hapsine girinceye kadar bu lahikalar devam etti.

Mustafa Osman Ağabey gönderdiği. onlara da Isparta'dan gelirmiş. Böylece bizi beslemeye, gıdamızı tam zamanında yetiştirmeye ihtimam gösterdiler.

“En büyük emelimiz Nur talebesi olabilmektir”

“Lahika mektupları, bize, Anadolu'da kurulan ve etrafa Nurlu mahsüller dağıtan manevi bir fabrikanın varlığını bildiriyordu. Görseniz ne kadar seviniyorduk. Âlemimiz genişliyordu. Hiç itiraz konusu gelmeden Üstadımızdan ve talebelerinden gelenleri, yazılanları kabul ediyorduk. Sanki onları hep içiyor, içiyor, susluğumuzu gidermeye çalışıyorduk. O günlerde en büyük emelimiz Nur talebesi olabilmektir. Nur dairesine girebilmeyi, ebedi kurtuluşa giden bir gemiye binmek gibi, necat ve kurtuluş vesilesi telâkki ediyorduk. Ruhumuz öyle hissediyordu. Bu lahikalarda o muazzez Nur Üstad, ‘Seni de Nur talebesi kabul ettim’ dese, ben de o camiaya dahil olsam, diye büyük iştiaak ve arzu, ruhumuzda çağlıyordu. Hz. Üstadın bahsi, teveccühü ve yâdı, bizim için rahmet-i İlahiyenin bir in’ikasıdır biliyorduk. Filvaki bütün bunlarda şüphe yoktu. Zaman ve hadiseler, bunu ispat etti. Ekilen Nur tohumları, kısa zamanda kesretli sümbüller verdi, çiçekler açtılar. Biz de Hasan Feyzi (r.a.) gibi,

“Bir zerrecik olsun bulayım der de ararken,

“Düştüm yine derya gibi bir Nur’a bugün ben’ demek isteriz... Ama daima Cenab-ı Hakkın rahmetini dileyerek, yalvararak... Çünkü, bütün hayırlar, iyilikler daima O yüce Rahman ve Rahîmdendir.

“Validemin, çocukluğumda okuduğu Envarü’l-Âşıkîn gibi kitaplardan, son asırda gelecek ve dine büyük hizmet edecek ve Deccala karşı savaşacak, muzaffer olacak bir büyük hakikatın ve manânın hükmettiği bir zamanda yaşadığımızı ve Deccalizmin, komünizm gibi dinsizlik ceryanları olduğunu, bu Nur-u Kur’an’ın da ona mukabele eden bir hidayet rehberi olduğunu idrak ediyordum.

“Isparta’da Nur kahramanlarını görmek istiyorum”

“Birgün Safranbolu’da Köprülü Camiinin yanındaki odada, Mustafa Osman Ağabeyimizin Nur’lardan okuduğu, ‘Risale-i Nur, sönmez ve söndürülemez. Bir âlem-i manâda İmam-ı Ali’nin (r.a.) ilminde sordum’ cümlesini dinlerken ve aynı günlerde Hasan Feyzi’nin, ‘Ey Risale-i Nur!’ diye başlayan uzun mektubunu dinlerken, beklenen zat-ı Nuranînin Hazret-i Üstad olduğu, içimde hep canlanıyordu. Aynı sene Emirdağ’da Hazret-i Üstadı ziyaretimi müteakip Isparta’ya gitmiştim. Hüsrev Ağabey ve diğer Nur kahramanlarını görmek istiyordum. Hüsrev Ağabeyin evinde Tahiri Ağabeyi de gördüm. Hüsrev ağabeyimiz, ‘Kardeşim Sungur, 1400 seneden beri ehl-i imanın beklediği zat gelmiştir’ sözü, içimdeki manâyı teyid ediyordu. Hülâsa 1946-1947 seneleri, benim Risale-i Nur’u görüp okumam, memleketi saran bir iman davasına aşına olmam ve ona talebeliği en büyük mertebe ve nailiyet telakki etmem, ezeli ve ebedi bir nura yönelmem ve nihayet 1947 Eylül’ünde Emirdağ’da Hazret-i Üstadı ziyaret etmem gibi mazhariyetlerim... Artık bundan sonraki görüp duyduklarımı ve anladıklarımı gayr-i insicam ile de olsa, arza bir nebze devam edeceğim.

“Türkiye’de Bediüzzaman namında bir Üstad var”

“1946’da Risale-i Nur’u yeni harf daktilo yazıları ile görüp okumamdan sonra, nahiyemiz halkına ilân ve ifadede bulunmaklığımız, bir hizmet, bir davet, bir neşir mânâsında idi... ondaki büyük lezzet-i maneviyeyi hakkiyle yâd edemem. ‘Türkiye’de Bediüzzaman namında bir Üstad var. onun Risale-i Nuru var. onları okumak veya yazmakta, büyük ecre nailiyet ve dine hizmet manası var’ gibi beyanlar, talebeler tarafından birbirini teşviken söylenir, ama, bunların gerçek ifadesini yaşayanlar bilir. Yazanlar ve okuyanlar bilir. Evet Risale-i Nur’a hizmet edenler, onu neşredenler, ona hizmetin hakkaniyetini, kalblerinin tâ derinliklerinde ve ruhlarında hissettiler. Emsalsiz fedakârlık gösterdiler.

“Fedakârlıkları anlamayanlar, bilmeyenler, yaşamayanlar, havsalayı şaşkırtan bu fedakârlık ve kahramanlık örneklerinin temelinde, Nur şakirtlerinde dünyevi menfaatler ve şahsi garazlar aradılar. Başta Nur Üstad olarak, şakirlerin bu faaliyet ve hizmetleri, dünyevi garazların çok üstünde ulvi ve yüksek olduğunu bilmek istemediler, bilemediler. Ama şurası muhakkak ki; biz ücretimizi manevi yönden alıyorduk. Ruhen, kalben, sanki bir Nur âleminin içindeydik. Demek rahmet-i İlâhiye son asırların Hizmet-i Kur’aniyesinde öyle ulvi bir lezzet dercetmişti ki; her sıkıntıya mukabele ettiriyordu. Emirdağ’da birgün Zübeyir ve Ziya ile birlikte Dördüncü Şua olan Âyet-i Hasbiye risalesini okumuş ve büyük bir hazz-ı

manevi almıştık. Sonra Üstadımız yanımıza geldi, tekrar okuttu ve;

“Ben zevk cihetini değil, meşakkat cihetini ihtiyar ettim. Fakat size müsaade ediyorum. Çünkü şevkinize, gayretinize vesile oluyor.” demişti. Sırası gelmişken bu hususta şunu da arz edeyim ki: Hz. Üstad bir gün neşeli ise, üç gün ıztırıplı ve hastalıklı idi. Bana kaç defa;

“Sungur! Bende on hastalık var. Birisi eğer sende olsa, yataktan kalkamazsın” demişti. Demek hastalığıdaki ecr-i azimi düşünerek sabrediyordu. Biz bunu yakinen görüyorduk. Çok zaman da bizim için yaşıyor gibi idi. Hattâ bizim maddi yemekten doymamızdan, o da doyuyor gibi zevklenirdi. Çok acıptır, Hz. Üstad, bunu defaatle beyan ettiler. Bazen bir kısmını bize verirdi. Sanki bizim lezzetimizle lezzet alırdı. Nur neşriyatında, muhaberelede bile Hz. Üstadımız, bizim ruhî arzu, iştihak ve ümidimize iltifat gösterirdi. Sonra bendeniz anladım ki; gençlik namına, mektepliler namına, hizmet ve neşriyattaki şevkimiz; Hz. Üstadın son on yıllık yeni hizmet devresinin bir tezahürü idi. Ve külli bir ilânatın, yayılışın ifadesi idi.

“Kanaatim odur ki; gelen nesl-i atinin, bütün vatan sathında zuhura başlayan mübarek genç ruhların, istifade ve istifazasını hissediyordu. Bize herhalde onlar için iltifatta bulunuyordu.

“Hastalığının şifasını biliyorum, fakat...”

“Hastalığından bahisle, birgün merhum Zübeyir’e demiş, o bize nakletti:

“Ben hastalığıma şifa için, Kur’an’da olan âyetleri biliyorum. Fakat istimal etmiyorum. Hastalık madem geçicidir; ecrine ve sevabına nail olmak var’ demiş. ıztırabının çoğu Risale-i Nur içindi. Her halde Nur dairesi teesüs ettikten sonra, o daire hesabına düşünüyor, üzülüyor veya seviniyordu. Çünkü Nur dairesi, Hz. Üstadın bir vücud-u maneviyesi gibiydi. O daireye gelen musibetleri ve talebelerin hatâlarına mukabil gelmesi melhuz tokatları, üzerine çekerek, hizmet eden talebelerine şevk veriyor ve gayret aşkı bahşediyordu...”

“Lahikalar ve Nur’un fedakârları”

“1946-1947 yıllarında gelen lâhikalardan, Nur’un ileri gelen şakirtlerini de tanımaya başladık. Bittabii isimleriyle tanıyorduk. O zaman başta Isparta, Kastamonu, İnebolu, Denizli, İstanbul, Milâs gibi yerlerden çok bahsediyor. Hulûsi Bey, Santral Sabri, Barla kahramanları, Eğırdır ve Konya’dan da bahsedilirdi. O zaman âlemi kaplayan Nur dairesinin en önemli merkezi Isparta ve civarı idi.

“Üstadımız ‘Medrese-i Nuriye Kahramanları’ diye Sav Nur talebelerinden, Mübarekler Heyeti’ diye Kuleönü mübareklerinden, ‘Nur ve Gül Fabrikaları Heyeti ve Reisi’ diye İslâmköy ve Hafız Ali ve Tahiri; Isparta ve Hüsrev ve arkadaşları Re’fet, Rüştü, Terzi Mehmet, Tenekeci Mehmet, Kâtip Osman, Nuri Benli; Halil İbrahim gibi talebelerinden bahsedirdi. Milas’tan da Halil İbrahim’den bahsedilirdi. 1946’dan1947’ye ve 47’nin sonuna doğru her geçen gün lâhikalar çoğalıyor, yeni yeni Nur talebeleri ve Nur hizmet merkezleri meydana çıkıyordu.

“Eflani’deki Nur talebelerinin isimlerini yaz”

“Eflani’deki Nur talebelerinin hemen hepsi Üstad Hazretlerini zamanla ziyaret ettiler. Ve Üstadımız bunları Nur’a talebe kabul buyurdular. Bilahare hizmet-i pakinde bulunmak şerefine nâi olduğum zamanda birgün bana, ‘Eflani’deki Nur talebelerinin isimlerini bir kâğıda yaz, onlara isimleri ile dua edeceğim. Gerçi Eflani’nin sağ ve ölü, bütün ahalisine dua ediyorum, fakat talebelere isimleriyle dua edeceğim’ diye iltifatta bulundu. Ben de yazdım, onu başucuna asmıştı. Hatta daire şeklinde yaz, demişti. Ta dâr-ı bekaya irtihallerine kadar dua ve bağışlamalarında Nurs, Barla, Emirdağ gibi, Eflani ismini de mübarek lisanından zaman zaman ışıtiyordum. Cenab-ı Hakka sonsuz şükürler olsun...”

“Eflani Nur talebelerinin isimleri şöyleydi: Başta Ahmed Fuat Hocamız; Safranbolu’nun Hasan Feyzi’si. Üstadımız ikinci bir Hafız Ali olarak onu kabul etmiş, lahikalarda ilan ve izhar etmiş, müteakid bir mualimdi. Hatip İbrahim, İbrahim Hoca,

Hatip dayım, Hacı Reşad ve oğlu Mehmed, Mustafa, Mevlüd; Şevket, Hüsnü, Şükrü Efendiler ve lahikada ismi geçen Rahmi, Emin Efendi, Keten Ahmed Efendi ve Niyazî Efendi gibi zatlar, Hz. Üstadı İstanbul'da ziyaret eden Hacı Şaban Efendi, Safranbolu'ya bağlı Alverenli Emin Hoca ve merhum pederi Kara Mustafa Dayı ve oğlu merhum Mübarek Ahmed ve Safranbolu-Eflani ve havalisinden çok zatlar. Bunlar, Hz. Üstadımızı hem Emirdağ, hem Isparta ve İstanbul'da ziyaret ederek kudsi dualarına nail oldular. Ve ahir hayatlarına kadar sadakatlarını devam ettirdiler. Evrad ve ezkarlarını ve Risale-i Nur'a yazı ile hizmeti devam ettirdiler. Ve bilhassa 1960'dan sonra Mübarek Kamil Hoca, Nur'ları tamamen kemal-i aşkla yazarak Hacı Hüseyin ve mezkur zatların evladları olan yeni nesillerden çok gençler çıkararak hem Karabük'te, hem de İstanbul'da hizmet-i Nuriyeyi devam ettirdiler. Hadd-i zatında Safranbolu, Eflani ve havalisindeki hizmet-i Nuriye ayrı ve uzun bir bahsi ihtiva eder.

“İlk ziyaretim 1947'de oldu”

“Mübarek Üstadımı ilk ziyaretim 1947 senesi Eylül ayında Emirdağ'da oldu. Eflanili Emin Efendinin yazdığı Asa-yı Musa risalesini hediye olarak götürmüştüm. O zaman Karabük'le Ankara arasında karayolu yoktu. Seyahatler trenle yapılırdı. Eflani'den Safranbolu'ya at kiralılar, altı yedi saatte gelirdik. Safranbolu'dan Karabük'e pikaplar vardı. Karabük'ten de akşam bindiğimiz tren bir gün sonra öğle vaktinde Ankara'ya gelirdi. on iki saatten de fazla sürerdi. Oradan Eskişehir'e trenle gelir ve Yıldız Otelinde bir gece kalır, sabahleyin otobüs ile üç saat içinde Emirdağ'a gelirdik. Emirdağ'a gelinceye kadar yolda heyecanımız son hadde varırdı. Üstada kavuşabilmekteki sonsuz sevinç ve iştihakımıza had yoktu.

“Evet, orada Emirdağ'da birisi vardı, birisi oturuyordu. Varlığımızın bütünü ile ona bağlı idik. Sanki o bizim her şeyimiz idi. Bizim kalblerimizi derinden derine ona yönelten, onda gördüğümüz şefkat, merhamet idi. Evet ona, en müşfik manevi baba ve ana gibi koşardık... O bizim sebab-i hidayetimiz, vesile-i necatimiz, büyük Üstadımız... Bu anları, bu günleri düşünürken ben, Emirdağ'a doğru yol alırken ve başındaki küçük tepecikte Emirdağ'ın evleri görünüp kasabaya girerken ben ve nihayet Çalışkanlar dükkanından şefkatli sinesine ulaşıırken, o anları düşündüğümde, tahatturumda göz yaşlarımı tutamam... Şüphe yok ki, benim gibi onun Nur'undan hayat bulan herkes; bu tatlı göz yaşlarını tutamamıştır hiçbir zaman... Çünkü onun huzurundaki anlar, dakikalar, saatler, şüphe yok ki, âlem-i bekadan birer sahne idi. Sonsuzluğa doğru uzanan hayattar ve Nurlu safhalar idi... Huzur-u Muhammedî'nin (a.s.m.) bir in'ikası idi. 'Bir dakika vücud-u münevver, milyon sene vücud-u ebtere müreccahtır' denilen sırra mazhardı o saatler, o dakikalar... Evet, onu bir timsâl-i rahmet, bir mücessem şefkat gördük ve bulduk. Hâlıkımızın nihayetsiz lütfuydu o... Gecemizi gündüze kalbeden nurdu, bir şems-i manevi idi o...

“Ey şefkatli bakış! Ey hayat saçan göz! Ey Kur'ân'dan aldığı nurunu âleme sultan eyleyen bahtiyar ruh! Risale-i Nur'unla, ilim ve irşad mahiyetinle ebedileştiğin için; aynı şefkat, aynı bakış, aynı nurunla; daima yaşıyor, daima devam ediyorsun. Ve Sungur'un gibi yüz binler, milyonlar Saidlerin yine senden ümit ve hayat ışığı almaktadırlar... Sana duacı ve dâvâna hadimdirler... Buyurduğun gibi, hayatın onlarla yüz binlerle devam ediyor... Ve inşaallah tâ kıyamete kadar devam edecektir.

“Ve o yüz bin Saidlerin, senin iman ve Kur'an dâvâna en derin ruhlarından hâdim ve nâşirdirler. Hadiselerin dev-misal engelleri karşısında yılmayan çözülmeyen, bölünmeyen bir azm ü sebat içindedirler... Ve senin ruhun ve mana-yı hakikin olan Nur-u Kur'an'dan derslerini her daim almaktadırlar. Ve Risale-i Nur ile ve senin ile beraberdirler. Rabbim ebediyen ayırmasın, beraber kılsın, Habib-i Ekrem (a.s.m.), Kur'an-ı Hakim ve Esmâ-i Hüsnâ ve İsm-i Âzam hakkı için, Ya Rab! Âmin...

“1954'den sonraki unutulmaz hatıralar”

“Hz. Üstadın son devre-i hayatlarında yanında ve hizmetlerinde bulunan merhum Zübeyir, Ceylan, Tahiri ve Bayram'la Isparta'da 1954 senesinden itibaren beraber geçen hayatımız, bizim için unutulmaz hatıralarla doludur. Hz. Üstadımızın bin bir irşat, ders, ikaz, iltifat, teselli ve tokatlarına nail olduğumuz hatıralar... onları ifade etmek mümkün değil. Ben Samsun Hapsinden döndüğüm vakit Isparta'da bu güzide cemaatin arasına girmek şerefine erdim. Sevgili Nur Üstad bizi de yanına, hizmetine kabul ediyordu. Osmanlı Hanımı Muhterem Fitnat Hanım Teyzenin evinin üst katında derslane-i Nuraniyede, hayatımızın leyle-i kadri mesabesinde bir kudsi dairede, ikamete başladık, derse başladık. Ve 1956'da asker iken Hüsnü kardeş de Urfa'dan gelip Hz. Üstadımızın hizmetine gelmişti. Son hayatına kadar hep beraberdik.

“Lâkin layıkı ile hizmet edebilmek ne mümkün, ne mümkün... Daima hayattar, hüşyar, ubudiyetin envainı, günün yirmi dört saatinde imtisal eden, hem de canlı, dikkatli, faal ve gayretli bir şekilde yaşayan Üstada, 24 saat nasıl hayattar ve canlı bir surette mukabele edilebilirdi. Hizmetinin bir safhasında, Üstadımızla beraber kendimize göre canlı ve dikkatli oluyorken, diğer bir hizmet safhasında aynı dikkati, hayattarlığı elbette muhafaza edemezdik. onun için buyurdular ki: ‘Ben birinizle iktifa edemiyorum, hepimiz beraber olduğunuz zaman...’

“Gelen mektupları okur, bize ders yapardı”

“Meselâ, Üstadımızla Isparta’dan Emirdağ’a veya Emirdağ’dan Isparta’ya gelirken yolda, takside Hz. Üstad boş durmaz, bazen okur, çok zaman dikkatle etrafı temaşa eyler, tefekkür eder, canlı bir haletle yola devam ederdi... Varacağımız yere geldiğimizde Üstad, bakardık; canlı, şevkli kış ise sobayı yaktırır, gelen mektupları okur ve bizi çağırır, beraber ders yaptırırdı. Yorgunluk yerinde, canlı, hayattar bir halet izhar ederdi. Halbuki seksen yaşındaydı... Evet çok calib-i dikkat bir halet! Biz ise çok zaman yorgun olurduk.

“Evet bundan önce de 20 Eylül 1949’da Afyon Hapsinde yirmi ayını doldurup tahliye olduktan sonra rahmetli Zübeyir’in Afyon’da tuttuğu eve Hz. Üstad teşrif etmişlerdi. Orada on gün beraber kalmıştık. Ben on gün sonra ayrılmıştım. Zübeyir Ağabey, Üstadla beraber iki ay daha Afyon’da aynı evde kalıp sonra Emirdağ’a gelmişler. O zaman Afyon’ da Hz. Üstadla beraber ilk kalışımız idi. Afyon’a Safranbolulu kuyumcu Sabri Efendi ile beraber gelmiştik. 7 Eylül 1949’da gelmiştik. Zübeyir Ağabey hapisten tahliyeden sonra ayrılmamış, hapiste olan Üstadımız sonraları çok makbul bir hizmet olarak kabul ettiğini ifade buyurmuştu. Şöyle ki:

“Üstadımız Nur’lardan bir ders yapıyordu: ‘Bir mevcut, vücuttan gittikten sonra, zahiren kendisi ademe, fenaya gider. Fakat ifade ettiği manalar baki kalır. ‘Dünyanın ve eşyanın üç tane yüzü olduğunu, bunlardan birin ve ikinci yüzler ki, Esmâ-i İlahiye’ye ve ahirete bakan yüzlerinin, baki semereler ve meyveler yetiştirdiğini, fani şeyleri bâki hükmüne getirdiğini ve bu yüzlerde, mevt ve zevâl değil; belki hayat, beka cilveleri olduğunu beyan ettikten sonra Zübeyir’e dönerek;

“Benim Zübeyir’im hapisten tahliyeden sonra Afyon’da kalarak hizmetimde kaldığı o levhalar, çok şirin, çok güzeldir’ mânâsında ifadelerle iltifatta bulunmuştu.

“19 Eylül 1949 günü Konya’dan gelen Ziya Nur ve bir arkadaşıyla beraber bir gün sonra tahliye olacak olan Üstadımızın eşyalarını eve taşımıştık. O gün Afyon’da çok canlı bir gün geçirdik. Çünkü, Üstadımız hapisten yarın tahliye olacaktı. Temyiz mahkemesi, Afyon mahkemesinin mahkûmiyet ve müsadere kararını esastan bozmuştu. Dört sene evvel 1944’te Denizli’de cereyan eden mahkemede Said Nursî, Nur Külliyyatı ve Nur Talebeleri beraat etmişlerdi, Denizli mahkemesinin bu beraat kararını, Temyiz mahkemesi tasdik etmişti ve kazıye-i muhkeme haline gelen bu kararla, Nur Risaleleri çuvalar ve bavullarla sahiplerine iade edilmişti.

“Mahkeme-i Temyiz, Afyon kararını bozmasında bu hususa dikkati çekiyor; o zaman, ‘Beraatle iade edilen Risalelerden başka yeni telifat var mı? Yeni kitaplar var mı? Afyon mahkemesi, varsa bunlar üzerinde yeni karar verebilir; beraat etmiş ve kesinleşmiş bir karara rağmen, yeniden karar ihdas olunamaz’ diye mahkûmiyet kararını esastan bozmuştu. Fakat Said Nursi, yine yirmi ayını hapiste tamamladı ve 20 Eylül sabahı güneş doğmadan önce polisler nezaretinde tahliye edilip Zübeyir ve Ziya ile beraber kaldığımız eve getirildi. Biz de sabah namazını yeni kılmış, tesbihata başlamıştık. Baktık bir fayton sesi geliyor, yani atların yürüyüşünün sesini, şakırtısını duyduk. Kalktım pencereden baktım. Eve doğru bir fayton geliyordu. ‘Üstad geliyor’ dedim. Aşağı indik, eve elli metre mesafede faytonu karşıladık. Üstad faytondan indi, polislerde arkasından. Üstadımızın elini öpmeye uzandık.

“Bunlar Türk milletinin medar-ı iftiharındır”

“Hz. Üstad polislere hitaben;

“İşte bunlar Türk milletinin medar-ı iftiharındırlar’ diye biz talebelerini polislere takdim ediyordu. Bunu nakletmemdeki sebep, Üstadımız her vesile ile Risale-i Nur hizmetinin müsbet gaye ve hareketini daima ilân etmesiydi. O zaman estirilen hava dolayısıyla polislerin yanlış nazarlarını, Hz. Üstad tashihe çalışıyordu. Veya onların yanlış beyanlarına rağmen

konusuyordu. Yani onların aylarca Afyon'da dükkan dükkan gezerek Bediüzzaman ve talebeleri hakkında asılsız propagandalarına karşı, Hz. Üstad bu suretle mukabele ediyordu.

" O evde, Afyon'da on gün beraber kaldık. 30 Eylül günü yeniden Afyon mahkemesi vardı. Temyizin bozması üzerine muhakeme olunacaktık. on gün müddetle beraber kaldığımız muazzez Üstadımızın kapısında, aşağıda bir polis, daima nöbet beklerdi. Kimse ziyarete gelmesin diye. Afyon'dan sadece Ahmet Hancioğlu geldi ziyarete. Üstadımız onu Afyon namına kabul etti. Polislerden Üstadımızın aleyhinde olan çok ahmak birisi vardı, hemen her gün onu gönderirlerdi. Üstadımız bir kaç defa ona ders vermek istedi, müsbet hareketini, Nurcuların millet ve memlekete büyük menfaatını ona izaha çalıştı. Üstadımız beddua etmezdi, aldanan ve aldatılan ehl-i dünyayı ikaza çalışırdı. Üstadımızın bu tarz ve hareketine belki bir defa şahit olmuşuzdur. Hatta kendilerini tahliyeden sonra eve kadar getiren polislere 'Mahkeme-i Kübraya Şekva'dan okumak için onları yere oturttu ve bir kısmını onlara okudu. Bu Şekvayı, tahliyeden on beş gün önce hapiste yazıp Zübeyir Ağabeye göndermişti. Zübeyir Ağabeyle beraber daktiloyla yazdık ve altı makamata gönderdik. Üstadımız öyle emretmişlerdi. Hey'et-i vekiliyeye, adliye vekaletine, mahkeme-i temyize, başvekile ve Demokrat Parti başkanlığına, bir de Fevzi Çakmak'a gönderilsin demişti. onda diyordu:

"Ben milletin imanının kurtulmasına hayatımı vakfettim"

'Haşirdeki mahkeme-i kübraya bir arzuhaldir. Ve dergah-ı İlahiyeye bir şekvadır. Ve bu zamanda mahkeme-i temyiz ve istikbaldeki nesli-i âti ve darü'l-fünunların münevver muallim ve talebeleri dahi dinlesinler.

"İşte bu yirmi üç senede yüzer işkenceli musibetlerimden, on tanesini Âdil-i Hâkim-i Zülcelalin dergâh-ı adaletine müştekiyâne takdim ediyorum.

"Birincisi: Ben kusurlarımla beraber bu milletin saadetine ve imanının kurtulmasına hayatımı vakfettim. Ve milyonlarla kahraman başların feda oldukları bir kudsî hakikata, yani Kur'an hakikatına benim başım dahi feda olsun diye bütün kuvvetimle Risale-i Nur'a çalıştım. Bütün zalimane taziplere karşı tevfik-i İlahi ile dayandım. Geri çekilmedim' diye başlıyordu

"Orada, yani Afyon'da, beş vakit namazı Üstadımızın arkasından cemaatle edâ ediyorduk. Üstadımız gece çok erken teheccüde kalkıyordu, sabaha kadar okuyordu ve sabah namazına bizi uyandırıyor ve cemaatle namazı eda ediyorduk. Sonra Zübeyir Ağabey dedi ki: 'Gece uyumayıp sıra ile nöbetleşip, Üstadımızın abdest suyunu dökmemiz lazım' Öyle de yaptık. İlk gece Zübeyir Ağabey uyumadı, gece Üstadımızın suyunu dökmüş, ikinci gece ben kalktım. Üstad hiç konuşmadı, gayet ciddi abdestini aldı, odasını girdi ve sabaha kadar cehri okumaya devam etti. Sabah namazına takriben dört saat kala kalkıyordu. İkişer gece öyle kalktık. Üstadımız hiç konuşmazdı, sonra bizi men etti. Dedi ki: 'Hayatta böyle kimse gece bana mülaki olmamış, otuz beş senedir yalnız kalmışım.' O iki geceden sonra Üstadımız kendisi kalkar, sabah namazına kadar evradını bitirirdi. on beş dakika kadar da Nurlardan bir bahis okur ve sonra sabah namazını kılardık. Arabî 29. Lem'a'nın mukaddemesinde tefekkürî ayetlerden ilhamen yazdığı bahislerden zikirle, 'Binler defa tekrarında bana usanç gelmedi' diyor ve istisnasız her gece sabaha yakın dört beş saat meşgul olduğunu beyan ettiği Hizbü'l-Ekber-i Nûri' den de bahisle:

"Her gece beş altı saat meşguliyetten sonra bu Hizbin altıda birini okumakla hiç bir yorgunluk eseri kalmadığı bin def'a tekerrür etmiştir' diyordu.

"Zübeyir Ağabeyden nakille. Hz. Üstad ona,

"Ben gece ibadeti için yirmi sene nefsimle mücadele ettim' mealinde ve 'sonra hacet kalmadı' demiş.

"Evet, mübarek, muazzez Nur Üstadımız onun, Risale-i Nur telifi, neşri, gelen gidenler, ziyaretçilerle sohbeti, ehl-i idare, ehl-i maarif ve ehl-i siyasete hakikat dersleri veren şahsiyetinden başka; Rabbi ile başbaşa, onun zikir ve fikir ile huzur-u daimi kazanmak, iman ve marifetullahda 80 sene daima terakkiyat ile hakkalyakine uruç eden mukaddes bir haleti ise, onu beyana takatimiz yoktur. Ve her gece istisnasız, yalnız olarak o kudsi mazhariyetini devam ettirirdi. Evet, Van'daki hayatında dahi böyle olduğunu Molla Hamid ismindeki talebesi ve hizmetkarları da defalarca beyan etmiştir.

“Üstadımızın namazdaki huşuu ve huzuru bambaşkadır”

“Üstadımızın namazı, namazdaki mazhariyeti, heybeti, huzuru ve huşuu bambaşkadır. Biz onu ifade edemeyiz. onun namazdaki nihayetsiz tecelliyata mazhariyetinden bizim hissettiğimiz, milyarda bir dahi olmaz. Evet bu kat’idir... Namaza duruşu, ilk tekbiri alışı, ellerini bağlayışı ve Cenab-ı Hakka dua ve tezellülü, Fatihayı kıraati, Fatihanın her bir kelimesini teker teker, cümle cümle ve bütün meratibi ile okuyup hissetmesindeki ve dergâh-ı İlahiyyeye takdim etmesindeki vüs’at, külliyyet ve ulviyyet, bizim gibi hiç enderlerin beyanına gelemez. Hele namaz teşehhüdündeki ‘Ettehiyyatü’ kelimat-ı mübarekesini Cenab-ı Hakka takdim ederken, nasıl bütün kâinatı ruhunun eline alıp öylece arz etmesindeki kudsiyeti ifade edemeyiz. Yalnız bu hususlara dair on Beşinci Şua ilm-i İlâhî mebhasinde ve sair risalelerde uzun izahat vardır. onun okunması mutlaka huzura da medardır. Aynı zamanda, Nur Âleminin Bir Anahtarı risalesinde de izahlar yapılmıştır. Bu gibi âsarından ve Üstadımızın hal ve tavrından kat’iyyen anlaşılıyordu ki, o müstesna bir tecelliye mazhardı. Talebelerinde, hatta en ileri talebelerinde görünen haletler, Üstadımıza nisbetle çok cüz’î kalır. Hele geceleyin 4-5 saat meşguliyeti müteakip dua vaktinde, kâinat mümessili ve Sahibi-i Arz ve semavatın arz üzerinde en nurani bir halife-i arzı olduğu aşikâr belli olurdu. onun dış âleme taşan, insanlara kurtuluş reçetesi sunan azim şahsiyetinden başka bir kudsi ubudiyet hali, zikir ve tefekkür hali de vardır ki; herhalde Risale-i Nur hakikatlerini, bu gibi mirac-ı manevîsi olan halinde iken taallüm ederdi.

“Diyebiliriz ki: Said Nursî, hizmeti ile, âsâr-ı Nuriyesinin devamlı hayattar neticeleriyle ve günbe gün gelişen cemaat-ı nuriyenin dünyanın dört bucağındaki hizmetleriyle ‘es-sebebü kelfai’ sırrıyla daima yükseliyor, terakki ediyor ve hayat-ı ebediye hesabına teâli ediyor. Ve rıza-ı İlahiyenin nihayetsiz meratibine doğru bir değil, binler kanatla uçup gidiyor, gidiyor... Ve kıyamete kadar da yükselecek, gidecek gidecek... Tâ ‘aksa’l-gayat’a kadar gidecektir. Ve minallahit-tevfik... Zâlike’l-fadlu minallah...”

“Üstadımız, birgün ders esnasında, ‘İnsan namazda iken teşehhüd esnasında ‘et-tehiyyat’ derken, aynı günün vaktinde ‘et-tehiyyat’ diyen bütün mahlûkatın tahiyyelerini kendi namına Cenab-ı Hakka takdim edebilir’ demişti. Ve ilaveten, ‘Hatta biraz daha ileri gitse, bütün zamanlardaki tahiyyat ve tesbihatları da kendi namına takdim edebilir’ meâlinde buyurmuştu.

“Üstadımızın dua vakti çok ehemmiyetliydi”

“Yine Afyon’ da namazdan sonra namaz tesbihatına temasla;

“Tesbihatta, ‘Sübhanallah, Elhamdülillah, Allahu Ekber’ derken kalbi hüşyar bir mü’min o vakitte namaz kılan, ‘tesbihat eden milyonlar mü’minler cemaatı arasına manen girer, onlarla beraber söyler. Hatta daha ileri gitse bütün zaman ve mekânlardaki mü’minlerle beraber olarak, ortada Resûl-i Ekrem (a.s.m.) sağında enbiyalar, solunda evliyalar ve bütün mü’minler beraber tesbihat edebilir’ demişti. “Yine birgün, ‘Ben namazdan çıkışta (Esselâmü aleykûm ve rahmetullah) dediğimde, sağımda enbiyaları, sol tarafımda evliyaları niyet ederek öyle selâm veriyorum’ demişlerdi.

“Evet Üstadımız defaatle, ‘Benim hayatım intizamla geçmiştir’ derdi. Evet, Üstadımızın hayatı, hatta her 24 saat günlük hayatı intizamlı idi. Gece ibadeti, teheccüt namazı ve mutlaka seher vaktinde uyanık ve tesbihatta ve duada olması daimî idi. Gece evrad okuduktan sonraki dua zamanı çok ehemmiyetli idi. Herhalde o zamanda bir vakti vardı ki, külliyyet kesbedip bütün zerrat-ı kâinat namına tesbih ve tahmid ederdi. Gündüz de; yemeği, risale tashihi ve ziyaretçilerle sohbeti vardı ki, hep intizamlı idi.

“Şarkın ulema ve evliyalarıyla beraber bulunmuştu”

“Evet, bu zat-ı alışan, fevkalâde kabiliyetleriyle beraber Şarkta zuhur etmiş. Şarkın en mübarek, nurlu, ehl-i kalb, hüşyar, zekâvetli, en derin ve çetin meseleleri çözen ulemâ ve evliyalarının hepsinin duasına nail olarak, teveccühlerini alarak, aynı zamanda bütün oralarda medfun Şeyh Sıbgatullah, Ahmed-i Hani, Abdurrahman-i Taği gibi zevatın da himmetlerine ererek ve gele gele, tâ başta Gavs-ı Azam olarak Âl-i Beytin kudsi imamların ders ve irşadlarına da mazhar olarak, tekemmül ede ede, aynı zamanda gençliğinden beri devam ettiği Cevşenü’l-Kebir gibi kudsi münacatların da feyizli

derslerinden istifade ede ede yetişmiş, gelişmiş, tekemmül etmiş.

“Hatta bir mektubunda bu hususa temasla. İşte bu sır içindir ki, Yeni Said’in hususî üstadı olan İmam-ı Rabbanî, Gavs-ı Azam ve İmam-ı Gazalî, Zeynelâbidin (radıyallahu anhüm), hususan Cevşenü’l-Kebir münacatını bu iki imamdan ders almışım. Ve Hazret-i Hüseyin ve Hazret-i Ali (kerremallahu veche’) den aldığım ders, otuz seneden beri, hususan Cevşenü’l-Kebir’le, daima onlarla manevî irtibatımda, geçmiş hakikatı ve şimdiki Risale-i Nur’dan bize gelen meşrebi almışım’ buyuruyor.

“Bunları zikretmekteki maksadım, Hz. Üstadın her yönden ve azamî tecellilere mazhariyetle manevî ve ruhî inkişafını bir derece ifade ile, havsalarımız haricindeki namazdaki büyük huzurun ve Risale-i Nur’un kudsî ve ulvî mazhariyetini nazara vermektir. Elbette ve hiç şüphe yok ki, şimdi başta Anadolu olarak âlemi ihata eden Risale-i Nur’un çekirdeği olan Hz. Üstadın o daireye, Âl-i Resul’e şayeste ve murtabıt mazhariyeti bulunacaktır. Van’da iken, Mecmuatu’l-Ahzab’ı üç cilt olarak ve on beş günde bir devretmesi, evrad yerinde okuması gösteriyor ki, o büyük zevatın umumunun mazhariyetlerini kendinde toplamıştı.

“Hayatım bir nevi çekirdek hükmüne geçmiş”

“Yine bir mektubunda, kendi hayatının çekirdek manâsına işaret ederek, ‘Benim hizmetim ve sergüzeşt-i hayatım, bir nevi çekirdek hükmüne geçmiş, inayet-i İlâhiye ile bu zamanda ehemmiyetli bir hizmet-i imaniyeye mebde olmak için Kur’an’dan gelen ve meyvedar bir şecere-i âliye olan Nur risalelerini ihsan etmiş’ demektedir.

“Bir risalesinde, ‘Madem şu kâinatın her bir zerresi böyle üç pencereyi ve iki deliği; ve hayat dahi iki kapıyı birden Vacibü’l- Vücudun vahdaniyyetine açıyor, zereden tâ şemse kadar, tabakat-ı mevcudat, Zat-ı Zülcelâlin envar-ı marifetini ne suretle neşrettiğini kıyas edebilirsin. İşte marifetullahta terakkiyat-ı mânevîyenin derecatını ve huzurun meratibini bundan anla ve kıyas et’ demektedir.

“İşte zihayat üstünde olan pek çok hatem-i Rabbanîden birtek hatem böyle nurunu gösterse ve onun âyatını şöyle okuttursa, acaba birden bütün o hatemlere bakabilsen, görebilsen, ‘Sübhane men ihtefa bişiddeti zuhurihî’ demeyecek misin?

“İşte birtek çiçekten böyle bir şahadet işitsen, acaba zemin yüzündeki Rabbanî bağlarda umum çiçekleri dinleyebilsen...

“İşte eğer bütün ruy-i zemindeki ağaçların lisan-ı hallerini birden dinleyebilsen...

“Bir zaman kalbime geldi. Niçin Muhyiddin-i Arabi gibi harika zatlar sahabilere yetişemiyorlar? Sonra namaz içinde (Sübhane Rabbiye’l-âlâ) derken, şu kelimenin manâsı inkişaf etti. Tam mânâsıyla değil, fakat bir parça hakikatı göründü...’

“Mektubat risalesinde, ‘Ubudiyet vaktinde, dergâh-ı İlâhiyeye müteveccih olduğum vakit, Cenab-ı Hakkın ihsaniyle bir şahsiyet veriliyor ki, o şahsiyet bazı âsarı gösteriyor. O âsar, mânâ-yı ubudiyetin esası olan, ‘Kusurunu bilmek, fakr ve aczini anlamak, tezellül ile dergah-ı İlâhiyeye iltica etmek’ noktalarından geliyor ki; o şahsiyetle, kendimi herkesten ziyade bedbaht, aciz, fakir ve kusurlu görüyorum. Bütün dünya beni medh ü sena etse, beni inandıramaz ki, ben iyiyim ve sahib-i kemalim’ demektedir.

“Bir kitap kadar hatıralar”

“Evet muazzez Nur Üstad, ubudiyet makamında daima Cenab-ı Hakka müteveccih bir huşû halinde bulunurdu. Tarihçe-i Hayat’ta neşredilen Kastamonulu Mehmet Feyzi ve Emin Ağabeylerimizin Kastamonu’daki hayatlarına dair kaleme aldığı bir mektubu, Üstadımızın bazı evsaf-ı âliyesini güzelce ifade etmektedir. O mektubu isterdim ki, buraya aynen dercedeyim. Şu anda merhum Mehmet Feyzi Ağabeyimizi yâd ederken, merhum Çaycı Emin’i ve Van’daki talebeleri Ali Çavuş ve merhum hayatta iken Hz. Üstaddan çok hatıralar nakleden merhum Molla Hamid Efendi ve Barla’nın merhum Siddik Süleyman’ı ve onlardan duyduğum tatlı ve nurlu hatıralar hatırıma geldi. Zihnim şimdi oraya çevrildi. Bir kitap kadar olan bu hatıraları, o zamanlardaki hizmetleri, hareketleri... İnşallah bunları ileride yazmak kabil olur.

“Bir öğle vakti namaz kılıyorduk”

“Yine Afyon’da tahliyeden sonra bir öğle vakti Üstadım ile namaz kılarken dışarıda çocukların gürültülerini duyuyordum. Davul çalınıyordu. ‘Acaba Üstadımızın namazdaki huzuruna mani olur mu?’ diye düşündüm. Çünkü, Hüsrev Ağabeyin, Isparta’da bazen gaz ocağını yakıp onun sesi içerisinde namazını kıldığını görmüştüm. ‘Çocukların sesleri dışarıdan geldiği için huzuruma mani oluyor. onun için yakıyorum’ demişti. Bunun için ‘ Çocukların sesi, acaba Hz. Üstadın da huzuruna mani olur mu?’ diye düşünmüştüm. Selamdan sonra Hz. Üstadımız, ben birşey demeden’, Eskiden gürültüler namazıma, huzuruma mani olurdu. Fakat şimdi olmuyor’ diye beyanda bulundu.

“Demek sen Sungur’un babasisin”

“Afyon’da Hz. Üstadımızla birlikte olmakla, hayatımızın en mesut günlerini yaşarken, birgün pederim (Aydın köylerinde imamdı) Üstadın ziyaretine geldi. Üstadımız, ‘Demek sen Sungur’un babasisin’ diye ona iltifat gösterdi. Çünkü rahmetli pederim, maddi müzayekalarından, borçlu olduğundan ve benim de kendine öğretmenlik maaşından tam yardım edeceğim sırada ve o ümitle yıllar boyu bekledikten sonra, ona yardım edememem ve sair sebeplerle, gayr-ı memnundu. Ve beni Üstadımıza şikâyete gelmişti. Üstadımız, evvela hizmet-i Nuriyeden ders yaptı, sonra, ana-baba hukukundan bahsetti. Bu zamandaki Risale-i Nur hizmetinin ehemmiyetinden bahsetti ve pederime teselli edici dersler verdi.

“Bundan sonra pederim. İzmir- Aydın havalisinde Üstadımızdan ve Nur’lardan kemal-ı takdir ve tahsinle bahseder oldu. Ve Üstadımıza dost oldu. Hattâ o havalide Nur’un nâşiri oldu. Üstadımızın hayatının son senesinde birgün, Hüsnu kardeşin peder ve validesinden bir mektup gelmişti. ‘Biz Hüsnu’yü Üstada vakfettik’ diyorlardı. Üstadımız o mektubu okurken bana dönerek, ‘Mutlaka baban da seni bana vakfetmeli’ dedi. ‘Gerçi validen ve çocukların vakfetmişler. Fakat baban da vakfetmesi lâzım’ demişti. Birkaç gün sonra Isparta dağında aynı arzularını tekrar etmişti. Ben de babama bir mektup yazdım ‘Hz. Üstadın son seneleridir, seni görmek istiyor’ dedim. Bir Çarşamba günü Hz. Üstad beni yalnız başıma Isparta’da nöbetçi koyup diğer kardeşlerle Emirdağ’a hareket ettiler. Ben kuşluk vakti, boyacı Rüştü Ağabeyin dükkânına uğradım, ne var ne yok diye. Bir de baktım, peder gelmiş. Beraber Üstadın evine kadar geldik. O zaman Üstadımıza ait bir teybimiz vardı. Rahmetli babama durumu anlattım. Üstad senden, beni vakfetmeni istiyor diye... Babam teybe Kur’andan bazı ayetler okudu ve sonra, ‘Üstadım, Mustafa’yı ebediyyen sana vakfediyorum, hiç bir hakkım yoktur’ dedi. Sonra Emirdağ’a gitti. Orada da Üstadı ziyaret etmiş. Sonra Üstadımız döndüğünde, merdivenlerden çıkarken kollarına girdiğimde, ‘Cenab-ı Hakka şükür, şimdi babanla sen, aynen Ceylan’la babası Mehmet Çalışkan ve Salahaddin’le babası Nazif gibi oldunuz’ diye tebşiratta bulundu. Bütün bunlar, Üstadımızın şefkatini göstermektedir. Ben Üstadımızın bu tasarrufundan babamın âhiretine ait müşfik ve kurtarıcı haletini anlıyorum. Cenab-ı Hak ebediyyen razı olsun, âmin...

“Üstad, beni İzmir’e yolluyor”

“Üstad Hazretleri beni 30 Eylül 1949 günü, mahkememizi müteakip babamla İzmir’e gönderdi. Ben Üstadımdan ayrılmak istemiyordum. Babamla beraber İzmir trenine binip iki istasyon sonra, istasyonun birinden inip kaçmayı tasarlamıştım. Üstadımızla beraber ikinci namazını kılarken, içimden, ‘Kat’iyyen ayrılmam’ diyordum. Üstadımız namazı ve tesbihatı müteakip geriye dönerek; ‘Sen mutlaka gideceksin. Hem İzmir’e uğrayacaksın, hem İstanbul’a uğrayıp Eşref Edip, Mihri Helav, Vecihi gibi dostlarımla görüşeceksin, hizmet var’ diye ihtarda bulundu. Ve onlara söylenecek meseleleri tevdi buyurdular. Ve o günün akşamı Afyon’dan ayrıldım. İzmir’e, sonra İstanbul’a uğrayarak memleketime döndüm. İzmir’de o zaman bir züccaciyeceye uğradık. Mustafa Birlik’ten evvel de bir dost vardı. onu ziyaret ettik. Ahmet Feyzi Ağabeyi ziyaret ettik. Aydın-İzmir havalisinde en çok ismi duyulan Ahmet Feyzi Ağabey idi. Denizli ve Afyon Cezaevlerinde bulunmuştu. Kuvvetli natıkası, irtibatı ve alâkası vardı. Hz. Üstad ona, ‘Risale-i Nur’un manevi avukatı’ demiştir. Afyon’da okuduğu şaşaalı müdafaası ile heyet-i hâkimenin dikkatini celbetmiş ve hazırladığı Maidetü’l-Kur’an Hazinetü’l-Bürhan adlı eseri ile, bu asırda zuhur eden Risale-i Nur’a işaret eden, âyet ve hadislerden istihraçlar çıkarmıştı. Afyon’da bu kitap üzerinde fazla duruldu. Bir gün hapiste Üstadımız, Ahmet Feyzi Ağabeyin temyize yazdığı lahiyasında bu istihraçlarla fazla meşguliyet yerinde Nur’ların yazı ve dersine ehemmiyet vermesini ihtar etmişti. Buna karşı Ahmet Feyzi Ağabey boyun büküp Hz. Üstada şöyle bir pusula göndermişti. ‘Üstadım, bütün dünya seni inkâr edecek, sen de onları teyit ve takviye edeceksin ve illâ bu Ahmet Feyzi, senin son memur-u Rabbani olduğunu bütün dünyaya ilan edeceğim. Talebeniz Ahmet Feyzi Kul’ diye yazmıştı.

“Rahmetli, Afyon’dan tahliyeden sonra, İzmir’le Denizli arasında mekik dokurdu. Dünyevî işler perdesi arkasında hizmet-i Nuriyede bulunurdu. Hayatının sonuna kadar derslerle sohbetlerle vakit geçirdi. Bilhassa Ege bölgesinde bir kandil-i Nuranî idi.

“Hazret-i Üstadımızı son ziyaretlerinde, Üstadımız, ‘Ben otuz seneden beri o havaliye (Ege bölgesine) baktığımda büyük bir ruhun bana mukabele ettiğini görüyordum. Eğer, kardeşim! Sen orada olmasa idin, benim gitmem lazımdı’ diye beyanda bulunmuştu. Buradaki mukabil gelme hadisesi, bana mukabil geliyor, mânâsında olsa gerek...

“Mehdi Peygamber değildir”

“Ahmed Feyzi Ağabeyin mahkemede okuduğu şaşaalı müdafaanamesinden teberrüken bir kaç cümleyi arzetmek isteriz:

“Madem ki devlet laikdir. Bizim dinimize ne karışıyor? Bizim eşrat-ı saat meselelerini öğrenmemiz, dilediğimize Mehdî vs. dememiz onu ne alakadar ediyor? Zât-ı Uluhiyetin alenen inkâr edildiği ve erkân-ı dinin müfthirane tezyif edildiği ve onun yerine faniler teellühe (ilahlaştırmak) edilerek kendilerine (haşa) yaratıcılık isnat edildiği bir devirde, bizim bir insana Mehdî dememiz çok mu büyük bir cürümdür? Mehdî peygamber değildir. Fevkal-beşer de değildir. Dîn-i Celîl-i İslâmı, i’zaz ve i’laya ve neşr-i hidayete memur bir insandır. Fakat, te’yid-i Muhammedîye mazhar bir insandır. Mehdî kelimesi, mervî, mebnî gibi, ism-i mef’uldür. Hidayete nail olmuş manasındadır. Bunda ne gibi fevkaladelik var da tehâşî buyuruluyor. Mehdîyim diye dâvâ eden yok; ortada Menemen’in esrar-keşleri de yok. Ortada, bir hakikat-ı ulyâ, bir Nûr-i kudsî meydandadır. Eğer, Mehdî, insanların hidayetine sebep olan bir insan demek ise, bu kadar evsâf-ı ber-güzîde ile neşr-i hidayet yapan bir insana ve esere Mehdî demek, ne gibi bir tezat ve eblehliği icap ettiriyor...”

“Bu da başka bir müdafaasından örnektir:

“Sayın Savcı, bize kütüphaneleri dolduran binlerce Arapça ve bugünün ruhuna tercuman olamayan kitapları tavsiye ediyor. Sayın Savcı ve onun gibi düşünenler, Risale-i Nur namı altındaki külliyyat-ı ilmiyeyi ve hazine-i hürriyeti ve hakikat-ı âliyyeyi beğenmeyebilirler, tenkit de edebilirler. Bu kendilerinin bileceği bir iştir. Bizim şu veya bu esere rağbet etmemize ve ona kıymet vermemize karışamazlar. Biz Risale-i Nur’u seviyoruz. Ve onu hakiki ve riyasız bir din kitabı ve Kur’ân tefsiri biliyoruz. Kıymet ölçüleri ve hükümleri vicdanî bir takdir meselesidir. Buna kimse müdahale edemez. Evet, biz, Risale-i Nur müellifinin velayetine ve daima ayn-i hakikat dersi verdiği kailiz. Kendisinin kabul etmemesi bizim bu kanaatımızı sarsmıyor. Ancak, bizim kabul ettiğimiz, keramet-i kevnîyesinden dolayı değil, Nur’ların dersinde hârikulâde ve ekmel tezahürlerine şahit olduğumuz ve bütün cihan-ı irfana meydan okuyan keramet-i ilmiyesinden dolayıdır. Tahsil hayatı üç aydan başka mevcut olmadığı halde, bu kadar feyz-i ilim neşreden ve ilminin harikalarıyla en münteha mesâil-i ilmiye ve âliyyede en yüksek mütefekkirleri dahi hayrette bırakacak bir mantık ulviyeti ibraz eden ve hayatının yarısından sonra öğrendiği bir lisanda bu kadar câzibedar bir tarz-ı beyan ve sürükleyici bir hararet izhar eden ve gayet feyyaz bir aşk ve heyecan terennüm eden ve bir derya-yı iman ve bir hazine-i tevhid ve bir umman-ı hikmet halinde coşan bir ikinci Bediüzzaman gösterebilir misiniz?

“Fânî zevahirin âlâyişine edna bir meyl ve iltifat göstermeyen ve en küçük bir menfaat ve lezzete tenezzül etmeyen; levs-i fânînin ayağına dolaşan bütün yaltaklanmalarına asla kıymet vermeyen; kimseden birşey beklemeyen ve dilenmeyen ve kendisine arzedilenleri kabul etmeyen; iffet ve ismetin en âlî örneklerini yaşatarak saburâne, mütehammilâne her nevî mahrumiyetlere göğüs germek suretiyle kendini hakikata ve envar-ı Kur’âniyeye ve maarif-i Muhammediyenin (a.s.m.) izharına vakfeden ve memleket ve milletin ızdırabatı karşısında pür-rahm ü şefkat ağlayan; kendine yapılan bunca ihanetlere rağmen etrafındakilerinin saadetleri için hizmetinden asla vazgeçmeyen, ihtiyarlığına ve bîkesliğine bakmayarak insanları gayya-yı cehl ve gird-bad-ı inkârdan kurtarmaya, hasbî ve İlahî bir cehd ile çalışan ve savaştan bir fazilet ve Nur âbidesini Üstad addetmekliğimizi çok mu görüyorsunuz? Kendisini bu arzedilen keramet-i ilmiyesiyle beraber, sırf ahlâk ölçülerinin kaybolduğu böyle bir devirde gösterdiği bu misilsiz feregat ve istiğna ve şâheser-i ismet ve istikamet dolayısıyla yine bir enmüzec-i kemâl ve mihrab-ı fazilet olarak tanınmaya ve iktida edilmeye şâyandır. ‘İşte biz Bediüzzaman’a bu gözle bakıyoruz.

“İzmir’de, Hz. Üstadın sağlığında, Abdurahman Cerrahoğlu ve sonra Mustafa Birlik ve arkadaşları büyük hizmetler ve gayretler gösterdiler. İstanbul’da malum şahıslara Üstadımızın selâmlarını, vedialarını takdim ettim. Şimdi doktor olan

Safranbolulu Mustafa Ramazanođlu (Musatafa Oruç) o zaman tıbbiyede okuyordu. Vakıflar yurdunda kalıyordu. İstanbul hizmetinde faal bir rükün idi. Seneler sonra Üstadımız ona yazdığı bir mektubunda, onun İstanbul'daki hizmetini elli senelik bir hizmet gibi kabul ettiğini ifade buyurmuştur.

“İstanbul'da Üstadın eski dostlarıyla görüşüyorum”

“Mihri Helav'dan ve Üstadımızın eski bir dostundan Hz. Üstada ait bazı hatıralar dinlemişim. Mihri Helav avukat idi ve Üstadımızın Van'daki Horhor medresesindeki talebelerindenmiş... Eşref Bey ise, yeniden hayat bulmuş gibi idi. Uzun bir devreden sonra ve artık din Anadolu'dan ortadan kalkmaya yüz tutmuş bir vaziyet-i elimanede zan olunduğu, ümitsiz, tesellisiz bir hicran haletinde iken, eski bir dostu, hürmetkârı olan Bediüzzaman Said Nursi'nin Anadoluda yeni bir gençlik, bir nesl-i cedit, Nur talebeleri camiası olarak meydana çıkışını, yeni bir ba'su bade'l-mevt telâkki ediyordu.

“Onlar Üstadı, devr-i Meşrutiyette uzun uzun görmüşler, görüşmüşler, tanışıp sevişmişlerdi. Eski asarı ile Nur Üstadı tanıyorlardı. Büyüklüğüne, muazzam şahsiyetine, fevkalade kabiliyetine, harika dehasına şahit idiler. Lâkin Said-i Meşhurun devr-i Cumhuriyette, müteselsil tazyikler, hapisler ve nefilerden sonra, Risale-i Nur külliyyatı adı altında yeni bir eserler serisini ve ona bağlı hâdim Nur talebeleri cemaatını bilmiyorlardı, düşünmüyorlardı, görmemişlerdi. Hatırlarında fevkalâde hürmet ettikleri Eski Said, Bediüzzaman mânâsına ilâveten Yeni Said'in böyle bir cemaat ve eser külliyyatı ile yeni âleme zuhurunu, hakikaten fevkal-had, müthiş ve muhteşem bir hadise olarak, hayretle ve şükranla karşıladılar. Ve ümitsizlikten sıyrılıp Said'den ve cemaat-ı Nuriyeden taze bir hayat alarak, hizmete, neşriyata ve mücahede-i mâneviyeye başladılar.